חברותא
הומואים דתיים

בראשית

קובץ יצירה

להט"בי־יהודי

אני מתרגש.
מתרגש מאוד אפילו.
אתם מחזיקים ביד ציון דרך נוסף בתרבות הקווירית היהודית.
יוצרים מוכשרים, מהקשת הקווירית לגוניה ומהקשת הדתית לגווניה, מוציאים את אשר על ליבם.
בתקופה שבה הרבה אנשים עסוקים בהגדרות, במלחמות, בחיפוש אחר הרע והמפריד, מרגש ומשמח להיות חלק משיח אחר.
בתקופה האחרונה זכיתי לקרוא ולגעת ביצירות של משוררים מרשימים, אמיצים וייחודיים.
בתור יהודים בני דורנו, כשאנחנו ניגשים לארון הספרים היהודי, אפשר לתפוס את כל הספרים הישנים כדבר רחוק ומנותק ממנו, בין אם שומרים על דבריהם ובין אם לא. אבל אפשר גם אחרת: אפשר לחיות את הטקסטים העתיקים, וליצור איתם את העולם שלנו. זהו סיפור של יוצרים שבחרו לא להתעלם מחומש בראשית, כי אם לחיות בהשראתו.
אני שמח להגיש טעימה מיצירות אלו, שנכתבו בדמעות, אליכן.
מהפכות קורות לאט, וכל אחד מהכותבים בחוברת השירה הזו ומהקוראים בה הוא מהפכה קטנה בפני עצמו, ביכולת לתת מקום לשיח מאפשר יותר, שמי ייתן ויהפך לנחלת הכלל. כל אחד מכם הוא חלקת אלוהים שלמה.
תודה!
אלון
לתגובות והערות
alon.bloch92@gmail.com

ימי אלול, טרם הימים הנוראים, והייתי רוצה להתחיל בחלק מהפיוט "כי הנה כחומר":

כִּי הִנֵּה כַּחֹמֶר בְּיַד הַיּוֹצֵר

בְּרְצוֹתוֹ מַרְחִיב וּבְרְצוֹתוֹ מְקַצֵּר

כֵּן אֲנַחְנוּ בְיָדְךָ חֶסֶד נוֹצֵר

לַבְּרִית הַבֵּט וְאַל תֵּפֶן לְיֵצֶר.

בפיוט משול אדם לחומר בידי יוצר שניתן לעשות ממנו כל דבר, להרחיב ולקצר. אלוהים באופן כפרני משהו נמשל ליוצר, לאדם. נשאלת השאלה מה הדבר הגדול ששווה להסבירו דרך השוואה כה חמורה? ובכן נראה לי שהתשובה טמונה בשאלה – יכולת היצירה והבריאה היא זו שמעלה את האדם ליכולת השוואה לאלוהים.
בחסידות מוסבר שבריאה יכולה להיתכן בשני אופנים, יש מיש ויש מאין. יכולת בריאת יש מאין, מתהו ובהו שמורה לאלוהים אך בריאה של יש מיש גם אנו מסוגלים לה. חוסר היכולת לברוא מריק מכניסה לבריאות שלנו את הרבדים הרבים בנפשנו. יצירה מלאת אזכורים והכלאות בין חלקינו השונים שנוצרת בהקשר המפליא שהוא אנחנו.
"בראשית" מגיע לבחון את הקשר בין להטב"קיסות למקרא ובכך לקונטקסט היהודי־ישראלי והדתי בו הם מתקיימים – משירים על עצמנן והחוויות שלהנן ועד א.נשים שהם פגשו. בבליל שבין דברי אלוהים חיים ושירה עכשווית מתהווה סיפור החיים שמלווה את הקוויר.ית מיום היוולדו ועד שהוא מכיר בזהותו ופוצח במשבר זהות בסגנון ירושלים-תל־אביב ופותר אותו בערוב ימיו עם שירים נוסח אלו.

תודה לכל הכותבים שהשקיעו מזמנן כדי לברוא את הבריאה הזו. מקווים שתהנו ותחכימו ושניפגש עוד השנה שוב עם אנתולוגיה גדולה יותר שתכלול את שאר החומשים. כתיבה וחתימה טובה! א גוט געבענטשט יאר!
אוהב.ת, זיו.

לתגובות והערות:
058-4779113
zivmolad@gmail.com

פרק ראשון:

בריאה

בריאה

אורית קלופשטוק
נשואה ואם לארבעה. מתגוררת בנתניה, משוררת, בעלת תואר ראשון בפסיכולוגיה באוניברסיטת בר-אילן, תואר נוסף בעבודה סוציאלית ולימודי טיפול משפחתי. לומדת לתואר שני בספרות וכתיבה יוצרת באוניברסיטת בר-אילן.
לאחרונה יצא ספרה "לא יכולתי לרשום את זה בתיק" בהוצאת פרדס.

בּוֹאִי נֵרֵד אֶל הַיָּם

אֶל הָרֶחֶם הַגְּדוֹלָה

שֶׁל אֱלֹהֵי אִמָּא

שִׂימִי נַפְשֵׁךְ בְּכַפִּי

וְנִצָּלֵל

אַתְּ וַאֲנִי

יֻדַּעְנוּ מְעַרְבֹּלֶת וּתְהוֹם

בּוֹאִי נִתְנַחֵם נִתְרַחֵם

לֹא נִנָּשֵׂם

אִמָּא תְּרַחֵם

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ. וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ וְחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמָּיִם.
(בראשית א, א-ב)

יהי חושך

רפאל יהונתן ק. פוליסוק.
בן 21, למדתי בישיבת מרכז הרב, כיום פעיל בארגונים חברותא ושב"ל, מתחיל בקרוב לימודים באוניברסיטה העברית בחוג לתלמוד וללימודים קלאסיים.

וְנֹאמַר
אַךְ חֹשֶׁךְ יְשׁוּפֵנוּ
וְלַיְלָה אוֹר בַּעֲדֵנוּ
לָשֶׁם נִבְרַח
מִמֶּנִּי, מִמְּךָ

אֵלֵינוּ

לִהְיוֹת כַּחוֹל אֲשֶׁר עַל שְׂפַת הַיָּם אוֹ כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם.

רַק
אַתָּה וַאֲנִי,
הַתֹּהוּ וְהַבֹּהוּ
וְהָרוּחַ שָׂעַל פְּנֵי הַמָּיִם,

קוֹלָהּ שֶׁל הַדְּמָמָה,
כְּבְרֵאשִׁית.

גַּם לֵילֵנוּ מִיּוֹם יָאִיר,
חֲשֵׁכָה מֵאוֹרָה.

וַאֲמַר אַךְ חֹשֶׁךְ יְשׁוּפֵנִי וְלַיְלָה אוֹר בַּעֲדֵנִי. גַּם חֹשֶׁךְ לֹא יַחְשִׁיךְ מִמֶּךָּ וְלַיְלָה כַּיּוֹם יָאִיר כַּחֲשֵׁיכָה כָּאוֹרָה.
(תהילים קל"ט, י"א-י"ב)

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ. וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָאוֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לָיְלָה וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד.
(בראשית א, ג-ה)

הָיִיתָ אָדָם

מָאוֹר שָׁרוֹן

הָיִיתָ אָדָם וְהָפַכְתָּ אֱהוּב
בְּרִיאָה שׁוֹנָה בְּתַכְלִית
הָיִיתָ תִּקְוָה אַחֲרֵי זוֹ שֶׁאָבְדָה
כְּמַעַט שֶׁעַטְפוּנִי תַּכְרִיכֵי

הָיִיתִי מוּכָן לְוַתֵּר עַל הַשֶּׁמֶשׁ
נְהָרוֹת וּשְׁבִילֵי כּוֹכָבִים
מוּכָנִים הֵם הָיוּ אֲרוּזִים כְּבָר בְּסֶרֶט
הֵם הִמְתִּינוּ לְךָ עֲיֵפִים

לֹא הִגַּעְתָּ אַף פַּעַם לַחְגֹּג יוֹם הֻלֶּדֶת
אוֹ חַג אַהֲבָה כָּלְשֶׁהוּ
הֵם נוֹתְרוּ שָׁם עַל יָד פֶּתַח הַדֶּלֶת
לְהַזְכִּיר שֶׁהָיָה פַּעַם הוּא

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כִּדְמוּתֵנוּ וְיִרְדּוּ בִדְגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל הָאָרֶץ וּבְכָל הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל הָאָרֶץ.
(בראשית א, כ"ו)

בבטן בבטן

אלון בלוך

בן 17 הוא משורר, יוצר תוכן ובחור ישיבה. יצירות פרי עטו מתפרסמות בבמות שונות.

לִפְנֵי שֶׁהַתִּינוֹק יוֹצֵא לָעוֹלָם

מַלְאָךְ מְשׂוֹחֵחַ עִמּוֹ

בְּבֶטֶן אִמּוֹ

פְּעָמִים שֶׁהוּא מְלַמְּדוֹ

לוֹמַר הוֹ-מוֹ, אֲנִי הוֹ-מוֹ

אוֹ אָז, סוֹתֵר הוּא עַל אַפּוֹ

מַכָּה חֲזָקָה, שֶׁיִּשְׁכַּח

וְנוֹתֵן לוֹ לְגַלּוֹת אֶת זֶה בְּעַצְמוֹ

דרש רבי שמלאי למה הולד דומה במעי אמו וכו' ונר דלוק לו על ראשו וצופה ומביט מסוף העולם ועד סופו וכו' ומלמדין אותו כל התורה כולה וכו' וכיון שבא לאויר העולם, בא מלאך וסטרו על פיו ומשכחו כל התורה כולה וכו'.
(תלמוד בבלי, נידה ל:)

קטסקילס

אורית קלופשטוק

נָסַעְנוּ רַק לְשָׁבוּעַ אֶחָד
תֶּלְמָה וְלוּאִיז שָׁאֲנָחְנוּ
בָּעַטְנוּ בְּמִזְוָדוֹת חַיֵּינוּ
אַחֲרֵינוּ הַמַּבּוּל.
בְּלִי מַפַּת דְּרָכִים, בְּלִי הַדַּרְכּוֹנִים
כְּמוֹ נַעֲרוֹת פְּרָחִים
בַּשַּׁלֶכֶת
נָסַעְנוּ בַּמְּכוֹנִית שֶׁל אָנְקֶל סָם
וְכָל הַזְּמַן אָמַרְתְּ
חַכִּי, יִהְיֶה יָפֶה יוֹתֵר
כְּאִלּוּ יִהְיֶה שָׁם גַּן עֵדֶן
בַּעֲלִיּוֹת נָשַׁמְנוּ קָצָר
בַּסְּבִיבִים צָרַחְנוּ
הַפְלֶיְלִיסְט נִגֵּן
הִתְאִים עַצְמוֹ לַנּוֹף
וּוִדְסטוֹק חִכְּתָה לָנוּ חֲמִשִּׁים שָׁנָה שֶׁנָּבוֹא
אֵיךְ זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת?
נָסַעְנוּ רַק לְשָׁבוּעַ אֶחָד
זְמַן פָּגַשׁ מָקוֹם פָּגַשׁ אָדָם
וּכְשֶׁנָּחַתְנוּ עַל הָרַגְלַיִם כְּמוֹ חֲתוּלוֹת
אֶל תּוֹךְ יַעַר זָהֹב
עָנִיתִי לָךְ, גַּן עֵדֶן זֶה פֹּה
לָמָּה עוֹד אֶפְשָׁר לְצַפּוֹת
נָסַעְנוּ רַק לְשָׁבוּעַ אֶחָד
וּלְכָל הַחַיִּים.

קטסקילס- שמם של ההרים היפהפיים ליד העיירה וודסטוק.

וַיִּקַּח יְהוָה אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם וַיַּנִּחֵהוּ בְגַן עֵדֶן לְעָבְדָהּ וּלְשָׁמְרָהּ.
(בראשית ב, ט"ו)

מבית האל לבבל

סופיה

בן 20, תלמיד ישיבת הסדר. אני אוהב לבשל, לאפות, לקרוא וללמוד תנ"ך על רקע תרבויות המזרח הקדום. מפרש את התנ"ך בכלים חדשים שיכולים לנסות לגשר על הפער הגדול בין שני העולמות. בנוסף, גם אם זה לא הפירוש הנכון לתנ"ך או לא המשמעות המקורית, אנחנו עדיין יכולים לקחת מוטיבים מהתנ"ך וליצור את העולם התרבותי שלנו.

אֱלֹהִים נִצָּב בַּעֲדַת אֵל בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט
בְּעוֹדִי עוֹמֶדֶת בְּתוֹכָם שָׁפְטָה הָעֲדָה,
גֹּמֶא לֹא נוֹדַע, סְבַךְ-קָנֶה לֹא נִרְאָה,
דַּבְּרִי אֹמֶר בִּרְעָדָה:
"ה' קָנָנִי רֵאשִׁית דַּרְכּוֹ"!

וְיִתְיַצֵּב הַשָּׂטָן בְּתוֹכָם זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֵּר:
"חַיָּה לְמִינָהּ הוֹצֵא הָאָרֶץ, טוֹב מְאוֹד הַדָּבָר, יִבְרָא אֱלֹהִים טָבַע וַיְהִי."

כָּלְתָה הַמְּלָאכָה לַגַּן יַרְדְתִּי.
מַאֲמָר נִשְׁמַע - "לֹא טוֹב הֱיוֹת הָאָדָם לְבַדּוֹ."
נָחָשׁ עָרוֹם רָאָה, סַמָּאֵל סִמֵּא עֵינֵי אִישׁ וְאִשָּׁה,
עִצָּבוֹן וַעֲבוֹדָה לְחַוִּיה וּלְאָדָם פֶּן יִשְׁלְחוּ יָדָם.

צוֹרֵר נוֹלַד עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה, קַיִן כִּבְהֵמָה נִדְמָה
רָצַח גָּרַר רָצַח, שָׁמָא יִהְיֶה זֹאת לַנָּצַח?

אֲסַפְּרָה חִידוֹת מִנֵּי קֶדֶם בְּמָשָׁל פִּי אֶפְתַּח:
בְּנֵי אֱלֹהִים יָרְדוּ וַחֲנוֹךְ עָלָה,
אֲרוֹן נִסְתַּם וְתֵבָה נִגְעֲלָה,
וְאַף נִתְּנָה קֶשֶׁת כְּאֵלָה.
אַךְ קֶשֶׁת בֶּעָנָן,
וּשְׁרֵפָה
בַּבִּקְעָה.

בראשית ברא אלוהים

אלון בלוך

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הָאָדָם,
בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֶת הַטוֹב וְאֵת הָרַע
לִפְנֵי שֶׁיָּצַר אֶת הַהַגְדָּרָה "הוֹמוֹ"
אֲנָשִׁים יָכְלוּ לְחַפֵּשׂ
אֶת הַצֶּלַע הַשְּׁנִיָּה
וּלְהַרְגִּישׁ בְּקִרְבָּם אֶת הָאֵשׁ
בְּכָל שְׁנִיָּה וּשְׁנִיָּה
שֶׁל יַחַד
אֲבָל עַכְשָׁו
עַכְשָׁו אוֹמְרִים יֵשׁ לָהֶם נְטִיּוֹת הֲפוּכוֹת
עַכְשָׁו מְצֻפֶּה מֵהֶם לִבְכּוֹת בִּסְלִיחוֹת
כָּל לַיְלָה
עַד מָתַי?

וַיַּפֵּל יְהוָה אֱלֹהִים תַּרְדֵּמָה עַל הָאָדָם וַיִּישָׁן וַיִּקַּח אַחַת מִצַּלְעֹתָיו וַיִּסְגֹּר בָּשָׂר תַּחְתֶּנָּה.
(בראשית ב, כ"א)

וְאֶל אִשָּׁה תְּשׁוּקָתָהּ

ורד שם-טוב

ילידת 1974, מתגוררת ברעננה עם בן זוגה ושתי בנותיה, סטודנטית לתואר ראשון במדעי הרוח באוניברסיטה הפתוחה, בוגרת סדנאות הכתיבה של הסופרת והמשוררת איריס אליה-כהן.

בְּרֵאשִׁית הָיְתָה חָוָה.
וַיַּרְא אֱלוֹהִים כִּי טוֹבָה הִיא
וַיִּטְמֹן בָּאֲדָמָה טִפַּת דָּם מֵרַחֲמָהּ
וּתְנַשֵּׁב הָרוּחַ
וַיֵּרְדוּ הַמַּיִם
וְתָאִיר הַלְּבָנָה
עִם טַל הַבֹּקֶר תִּפָּרַח רְעוּתָהּ
עַיִן בְּעַיִן יַבִּיטוּ הַשְּׁתַּיִם
בִּשְׁתִיקָה נִבְרְאָה אַהֲבָה

וַיַּפֶּל יְהוָה אֱלֹהִים תַּרְדֵּמָה עַל הָאָדָם וַיִּישָׁן וַיִּקַּח אַחַת מִצַּלְעֹתָיו וַיִּסְגֹּר בָּשָׂר תַּחְתֶּנָּה. וַיִּבֶן יְהוָה אֱלֹהִים אֶת הַצֵּלָע אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם לְאִשָּׁה וַיְבִאֶהָ אֶל הָאָדָם. וַיֹּאמֶר הָאָדָם זֹאת הַפַּעַם עֶצֶם מֵעֲצָמַי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרִי לְזֹאת יִקָּרֵא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לֻקְחָה זֹאת.
(בראשית ב, כ"א-כ"ג)

פרק שני:

ראשונים

מבול

אורית קלופשטוק

תְּנִי לִי לְהַחְזִיק אוֹתוֹ לָרֶגַע בִּשְׁבִילֵךְ.
תַּרְפִּי. יָדַי יוּכְלוּ לָשֵׂאת.
תְּנִי לִי לְהַרְגִּישׁ אֶת כְּאֵבֵךְ
בְּגוּפִי
בְּמָקוֹמֵךְ. הַנִּיחִי רֹאשׁ,
רַגְלַי יֵלְכוּ כּוֹשְׁלוֹת
בְּתוֹךְ עִקְבוֹת רַגְלַיִךְ.
עֵינַי יַבִּיטוּ אֶל הָאֹפֶק שֶׁלָּךְ.
דְּמָמָה אַחַת, דְּמָעוֹת הַרְבֵּה וּשְׁתֵינוּ.
שֶׁכָּל הָעוֹלָם יֵעָצֵר,
אֲפִלּוּ פְּעִימוֹת לִבִּי,
שֶׁיַּעַצְרוּ,
כְּדֵי שֶׁתִּמְצְאִי מָנוֹחַ.

וְלֹא מָצְאָה הַיּוֹנָה מָנוֹחַ לְכַף רַגְלָהּ וַתָּשָׁב אֵלָיו אֶל הַתֵּבָה כִּי מַיִם עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ
וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיִּקָּחֶהָ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו אֶל הַתֵּבָה.
(בראשית ח, ט)

תרפים א'

יותם פישמן

בן 21, ממודיעין, חייל, מתכנת, בוגר מדרשת השילוב נטור, הומו דתי, רווק, יש לי כלב חמוד ממש בשם איביי (כמו החנות), אני אוהב לקרוא, לסרוג, לשחות ולכתוב מדי פעם.

כַּמָּה נוֹרָא זֶה הָיָה, כְּשֶׁאַבְרָהָם שָׁבַר אֶת הַתְּרָפִים.
הַתְּרָפִים הָיוּ צְרִיכִים לְהִשָּׁבֵר,
אַךְ אַבְרָהָם נִפֵּץ גַּם אֶת תֶּרַח יַחַד אִתָּם.

עָמַד וְנָטַל מַקֵּל בְּיָדוֹ וְשָׁבַר כָּל הַפְּסִילִים, וְנָתַן אֶת הַמַּקֵּל בְּיַד הַגָּדוֹל שֶׁבָּהֶם.
(בראשית רבה, ל"ח)

אל

הדסה

בת 18, לומדת במדרשה, מציירת, גרה בירושלים, אוהבת צמחים.

וַיֹּאמֶר אֶחָד כָּזֶה אוֹ אַחֵר: "לֵךְ לְךָ"
וַאֲנִי הוֹלֵךְ
מֵאַרְצִי וּמִמּוֹלַדְתִּי
אֵל עֲבָרָהּ שֶׁל סְדוֹם
כִּי עָרוּם אָנִי
וְרָעֵב לְפַת לֶחֶם
אַף לֹא אֶחָד אוֹמֵר לִי "בּוֹא"

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל אַבְרָם לֶךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאֶךָּ.
(בראשית י"ב, א)

זקני התשמעני?

זיו יעקב מולד
בן 17, גר במודיעין, לומד בתיכון המשלב "יחד" במודיעין אחרי ארבע שנים בישיבה תיכונית, תלמיד במגמת האמנות טריפתיכון במוזיאון ישראל. יוצר וכותב, פועל בקבוצות הדתיות באיגי ופעיל חברתי.

בְּקִצֵּה שָׂדֶה הִנָּנִי
נוֹשֵׂא עֵינַי כּוֹכָבָה
אַבְרָהָם אַבְרָהָם עָנֵנִי
וְעֵינָיִךְ אַיְכָן בְּמָרְחָבָהּ?

לַיְלָה חוֹלֶה יָרֵחַ
וַאֲנִי בְּמֵאָה שְׁעָרִים
אֶחָד אֶחָד אוֹתָם פּוֹתֵחַ
וּמִמְּךְ נִשְׁאֲרוּ רַק שְׁיָרִים.

סְלַח נָא לְזַרְעֲךָ
כִּי אֵין מָנוֹס
תְּפִלָּה לְךָ נִשְׁלָחָה
וּמִלּוֹתַי בְּלִבְּךָ כָּנֹס.

לע"נ רבי אברהם חיים נאה.

וְיִתֶּן לִי אֶת מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר לוֹ אֲשֶׁר בִּקְצֵה שָׂדֵהוּ בְּכֶסֶף מָלֵא יִתְּנֶנָּה לִי בְּתוֹכְכֶם לַאֲחֻזַּת קָבֶר. (בראשית כ"ג, ב)
וְאַחֲרֵי כֵן קָבַר אַבְרָהָם אֶת שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אֶל מְעָרַת שְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה עַל פְּנֵי מַמְרֵא הִוא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן.
(שם שם, י"ט)

נִסָּיוֹן עֲשִׂירִי; פְּרֵדָה
אריאל

גַּם הָאֱלֹהִים נוֹתַר לְבַדּוֹ וְהָאֱלֹהִים
יְבַקֵּשׁ אֶת נִרְדָּף
וְאִמָּא שְׁשׁוֹנָה פָּנָה וַאֲנִי
מְבַקֵּשׁ אֶת צְעָדָיו
וְהָאֱלֹהִים נִסָּה וְהִתְיָאֵשׁ וַאֲפִלּוּ הוּא
כְּבָיְכוֹל
עָזַב

הָלַכְנוּ עַד כֹּה
וּמָה עַכְשָׁו
בְּהוֹדָעוֹת שֶׁל שַׁחַר וְשֶׁל בֵּין עַרְבַּיִם
אֲנִי עוֹד מִתְפַּלֵּל אֵלָיו
וְהוּא לֹא עוֹנֶה וַאֲנִי הָיִיתִי
יְחִידוֹ אֲשֶׁר אָהַב

וּמִי יוֹדֵעַ מִי עוֹקֵד וּמִי הַנֶּעֱקָד
וּמִי מַנִּיחַ הַמַּאֲכֶלֶת וּמִי
נֶאֱחַז בְּסִבַּךְ גַּעְגּוּעָיו
וּמִי שִׁעֵר שָׂדַוְקָא
הַנִּסָּיוֹן הַזֶּה הָאַחֲרוֹן
יִכְאַב מִכָּל קוֹדְמָיו

וַיֹּאמֶר קַח נָא אֶת בִּנְךָ אֶת יְחִידְךָ אֲשֶׁר אָהַבְתָּ אֶת יִצְחָק וְלֶךְ לְךָ אֶל אֶרֶץ הַמֹּרִיָּה
וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה עַל אַחַד הֶהָרִים אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ.
(בראשית כ"ב, ב)

פרק שלישי:

אחרונים

יוֹדֵעַ לְאֱהֹב
חגית כרמל

וְהָאָדָם יָדַע אֶת חַוָּה אִשְׁתּוֹ,
וַעֲשָׂרָה דּוֹרוֹת אַחֲרָיו גַּם נֹחַ אֶת אִשְׁתּוֹ,
וַעֲשָׂרָה דּוֹרוֹת אַחֲרָיו גַּם אַבְרָהָם אֶת שָׂרָה,
וְגַם יִצְחָק יָדַע אֶת רִבְקָה.

וַאֲנִי יוֹדֵעַ אֶת מִי לְאֱהֹב,
אֲבָל אָסוּר.
כִּי אֲנִי אוֹהֵב בָּנִים.

יַעֲקֹב יָדַע אַרְבַּע נָשִׁים,
וְאֶת כָּל חֻקֵּי הַתּוֹרָשָׁה.
בְּצֹאן עֲקֻדִּים, נְקֻדִּים וּטְלָאִים
מֵעוֹלָם לֹא הָיְתָה לוֹ כִּבְשָׂה
שְׁחוֹרָה.
שָׁתְּבַיֵּשׁ אֶת הַהוֹרִים.

וַתֹּאמֶר הִנֵּה אֲמָתִי בִלְהָה בֹּא אֵלֶיהָ וְתֵלֵד עַל בִּרְכַּי וְאִבָּנֶה גַּם אָנֹכִי מִמֶּנָּה. וַתִּתֶּן לוֹ אֶת בִּלְהָה שִׁפְחָתָהּ לְאִשָּׁה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ יַעֲקֹב. וַתַּהַר בִּלְהָה וַתֵּלֶד לְיַעֲקֹב בֵּן. וַתֹּאמֶר רָחֵל דָּנַנִי אֱלֹהִים וְגַם שָׁמַע בְּקֹלִי וַיִּתֶּן לִי בֵּן עַל כֵּן קָרְאָה שְׁמוֹ דָּן. וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בִּלְהָה שִׁפְחַת רָחֵל בֵּן שֵׁנִי לְיַעֲקֹב. וַתֹּאמֶר רָחֵל נַפְתּוּלֵי אֱלֹהִים נִפְתַּלְתִּי עִם אֲחֹתִי גַּם יָכֹלְתִּי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ נַפְתָּלִי. וַתֵּרֶא לֵאָה כִּי עָמְדָה מִלֶּדֶת וַתִּקַּח אֶת זִלְפָּה שִׁפְחָתָהּ וַתִּתֵּן אֹתָהּ לְיַעֲקֹב לְאִשָּׁה. וַתֵּלֶד זִלְפָּה שִׁפְחַת לֵאָה לְיַעֲקֹב בֵּן.
(בראשית ל, ג-י)

כְּחַכּוֹת לֵאָה

מיכאל לסקו (שם עט)

בשנות ה-30 שלו, גר בתל אביב. מלבד שירה, הוא עוסק בכתיבה מסוגים שונים. הוא אוהב אמנות, קולנוע, טיולים וחתולים.

עוֹד שָׁבַע וְעוֹד שָׁבַע
וְאַתָּה נוֹשֵׂא אֶת עֵינֶיךָ
לֹא לִי חִכִּיתָ
לֹא אֵלַי פָּנֶיךָ

בָּחֲזָה מִשְׁתּוֹקֵק
קָרַבְתִּי עָדֶיךָ
לִבִּי גָּדוּשׁ יַעֲקֹב
קוֹרֵא בִּשְׁמֶךָ

אַךְ גּוּפִי הַמְּבֻגָּר
כְּבָר נִמְאַס לָךְ
כִּי אֶל בְּאֵר הַנְּעוּרִים
תִּשָּׂא אֶת עֵינֶיךָ

עַד מָתַי יַעֲקֹב
עַד מָתַי תִּנְדֹּד
תּוֹצִיא יָשָׁן מִפָּנֶי חָדָשׁ
וּבְכָל הַבַּשֶּׁל תִּמְרֹד

הֵן שָׁלַךְ אֲנִי
וּתְשׁוּקָתִי אֵלָיךָ
עָסִיס דּוֹדַאי
הִנֵּה נוֹטֵף לָפָנֶיךָ

אַךְ אַתָּה אֶת צִמְאוֹנָךְ
רַק מִבְּאֵר הַנְּעוּרִים תַּרְוֶה
לֹא בָּרַחְתָּ לַשָּׁוְא
גַּם גְּמַלֶּיךָ אַשְׁקֶה

עוֹד שָׁבַע וְעוֹד שָׁבַע
וְהִנֵּה אַתָּה שׁוּב
הַאִם תַּחְלִיק יָמִינָה
יַעֲקֹב הָאָהוּב?

כִּי כְּבָר גָּבָר לָגָבָר
הַיּוֹם זֶה מָתָר
וּמִלְחָמוֹת הַמִּינִים
כְּבָר נָצָחוּ זֶה מִכְּבָר

אֲבָל אֵין חֹק בַּתֵּבֵל
גַּם לֹא זוֹ הַפַּעַם
שֶׁיַּאֲהִיב הַבְּכִירָה

כָּךְ דַּרְכּוֹ שֶׁל עוֹלָם

אַחֲרוֹן יָמַי כְּבָר קָרוֹב אוּלַי,
כְּבָר קָרוֹב הַיּוֹם שֶׁל דְּמָעוֹת פְּרִידָה,
אֲחַכֶּה לְךָ עַד יִכְבּוּ חַיַּי,
כְּחַכּוֹת רָחֵל לְדוֹדָהּ.
(זֶמֶר נוּגָה, רחל המשוררת)

וַיַּרְא ה' כִּי שְׂנוּאָה לֵאָה וַיִּפְתַּח אֶת רַחְמָהּ
וְרָחֵל עֲקָרָה.
(בראשית כ"ט, ל"א)

לעצבו תם

רפאל יהונתן

וָאֹמַר
הִנֵּה נָא
לֹא יָדַעְתִּי דָּבָר

"אָנֹכִי יַעֲקֹב, אִישׁ תָּם"
אָמַרְתָּ, "אַל תִּירָא,
אָנֹכִי בְּחוּרֶיךָ".

וְהִנֵּה וְהִנֵּךְ

אִישׁ

תַּם

וְנַפְשִׁי אַחֲרֶיךָ.

וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעָרִים וַיְהִי עֵשָׂו אִישׁ יֹדֵעַ צַיִד אִישׁ שָׂדֶה וְיַעֲקֹב אִישׁ תָּם יֹשֵׁב אֹהָלִים.
(בראשית כ"ה, כ"ז)

אקה הומו

זיו יעקב מולד

זֶה הָאִישׁ
שֶׁלּוֹמֵד עַכְשָׁו
בְּסֵדֶר בִּקֶּר.
רָכוּן עַל גְּמָרָא
סָגְיָה בַּיְרוּשַׁלְמִי
עֵינָיו נְעוּצוֹת בְּמַלְבְּנָיהָ.

עִם בּוֹא עֶרֶב
יִשָּׂא רַגְלָיו
תֵּל-אָבִיבָה.
נִבְרָא מֵחָדָשׁ
מְצֻלָּע
עַל עֲקֵבִים הַמַּצְבִּים אַרְצָה
וּפֵאָה שֶׁרֹאשָׁהּ מַגִּיעַ הַשָּׁמַיְמָה.

וַיַּחֲלֹם וְהִנֵּה סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמַיְמָה וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ.
(בראשית כ"ח, י"ב)

תרפים ב'

יותם פישמן

גָּנַבְתִּי לְךָ אֶת הַתְּרָפִים.
בְּאִישׁוֹן לַיְלָה גָּנַבְתִּי אוֹתָם.
אַתָּה יוֹדֵעַ כַּמָּה צָרוֹת הֵם עוֹשִׂים לְךָ, וְלֹא עוֹשֶׂה דָּבָר.
אָז לָקַחְתִּי אוֹתָם.
בְּאִישׁוֹן לַיְלָה, בִּצַּעְתִּי בְּךָ נִתּוּחַ לֵב פָּתוּחַ
וְגָנַבְתִּי לְךָ אֶת הַלֵּב.
גָּנַבְתִּי אוֹתְךָ
וְהַתְּרָפִים – הֵם שֶׁלִּי.
עַכְשָׁו אַתָּה בָּרִיא. אַתָּה יָכוֹל לָנוּחַ.
וַאֲנִי? אֲנִי אָמוּת.
הֵם הַצָּרוֹת שֶׁלִּי עַכְשָׁו.

וְלָבָן הָלַךְ לִגְזֹז אֶת צֹאנוֹ וַתִּגְנֹב רָחֵל אֶת הַתְּרָפִים אֲשֶׁר לְאָבִיהָ.
(בראשית ל"א, י"ט)

הַזּוֹנָה תֵּעָשֶׂה אֲחוֹתֵנוּ?

אידו גרוסמן בן 44, עובד כבודק תוכנה, רווק, גר בנתניה.

נַעֲרָ
אַחַת,
בַּבְּרִךְ הַגָּדוֹל.
שֶׁלֹּא כְּדַרְכָּהּ
הָיְתָה
לְמִשְׁכָּב.

וַיְהִי
כְּבוֹאָהּ
אֶת הָעִיר
וַתְּהִי
לְאַחֶרֶת,

מְשֻׁגַּעַת-
אֶת לַהַג
הַכְּרִךְ.
לֹא תָּבִין.

רַק
נַעֲרָ אַחַת
בַּבְּרִךְ הַגָּדוֹל.

-

וְהוּא
בֶּן חָמוֹר.
אֶת
הַנַּעֲרָ
הוּא מְבַקֵּשׁ.

אֶת שְׁעָרוֹ
הַסָּדוּר
תַּלְתַּלִּים,
אֶת חִרְשָׁתְּ הַשָּׂדֶה
הַכֵּהָה
כְּעֵינָיו.

וַיִּרְאֶה.
וַיִּקַּח.
וַיִּשְׁכַּב.
וַיִּדְבַּק.
וַיֹּאהַב.

חֲמוֹר,
כְּרוּת חֲלָצַיִם
-
בּוֹכָה עַל
נַעַר
בְּכְתֹּנֶת
פַּסִּים.

וַיֶּאֱהַב אֶת הַנַּעֲרָ וַיְדַבֵּר עַל לֵב הַנַּעֲרָ.
(בראשית ל"ד ג')

בֵּין קֶשֶׁת לְכֻתֹּנֶת

חגית כרמל

קַשְׁתּוֹ נָתַן בְּעַנְנֵי עָנָן
וְהָיְתָה לְאוֹת הַבְּרִית.
שִׁבְעָה צְבָעִים,
וְהַבְּטָחָה שֶׁמַּבּוּל
לֹא יָשׁוּב בַּדּוֹרוֹת הַבָּאִים.

אַךְ שָׁב הַמַּבּוּל,
שְׁטוּף טִינָה בֶּהָקִיץ,
בְּגָלַל חֲלוֹמוֹת וְכֻתֹּנֶת פַּסִּים.

כֻּתֹּנֶת צְבָעִים
שֶׁל קֶשֶׁת הַבְּרִית,
נִטְבְּלָה בְּדָם שֶׂל שְׂעִיר הָעִזִּים
טָרֹף טֹרַף יוֹסֵף.

וַיִּקְחוּ אֶת כְּתֹנֶת יוֹסֵף וַיִּשְׁחֲטוּ שְׂעִיר עִזִּים וַיִּטְבְּלוּ אֶת הַכֻּתֹּנֶת בַּדָּם. וַיְשַׁלְּחוּ אֶת כְּתֹנֶת הַפַּסִּים וַיָּבִיאוּ אֶל אֲבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ זֹאת מָצָאנוּ הַכֶּר נָא הַכְּתֹנֶת בִּנְךָ הִוא אִם לֹא. וַיַּכִּירָהּ וַיֹּאמֶר כְּתֹנֶת בְּנִי חַיָּה רָעָה אֲכָלָתְהוּ טָרֹף טֹרַף יוֹסֵף.
(בראשית ל״ז, ל״א-ל״ג)

יוסף

אורית קלופשטוק

אֶת יוֹסֵף וְאֶחָיו לָמַדְתִּי פַּעַם אַחַת בַּגַּן
וּפַעַם שְׁנִיָּה בִּלְשָׁכַת הָרְוָחָה בִּנְתַנְיָה.

יוֹסֵף הָיָה נַעַר יְפֵה תֹּאַר,
מְגֻנְדָּר בְּחֻלְצוֹת פַּסִּים,
בְּשֵׂעָר אַדְמוֹנִי וְאַפּוּר עָדִין.
הָיוּ לוֹ הַרְבֵּה חֲלוֹמוֹת, לְמַשָּׁל,
לִהְיוֹת מְעַצֵּב אָפְנָה אוֹ סַפָּר.
יוֹסֵף רָצָה לְגַדֵּל מִכָּל אֶחָיו,
הוּא לֹא רָצָה לִסְחֹב אַרְגָּזִים בַּשּׁוּק,
אוֹ לִכְרֹעַ לְתַקֵּן רְכָבִים בַּמּוֹסָךְ.

אָבִיו שָׂנָא אוֹתוֹ.
קָרַע אֶת שִׂמְלוֹתָיו שֶׁתָּפַר,
וּכְשֶׁמָּצָא אֶת קֻפְסַת הָאַפּוּר
הִטִּיחַ אוֹתָהּ אֶל הַקִּיר
לִכְתֹּבֶת דָּם.
יוֹסֵף חָטַף הַרְבֵּה מַכּוֹת מֵאֶחָיו.
תִּהְיֶה גֶּבֶר, הָיוּ אוֹמְרִים לוֹ, וְתַחְזִיר.
הוּא לֹא הֶחְזִיר.

השיר "יוסף" מתוך ספרה "לא יכולתי לרשום את זה בתיק" בהוצאת פרדס

וַיַּעֲזֹב כָּל אֲשֶׁר לוֹ בְּיַד יוֹסֵף וְלֹא יָדַע אִתּוֹ מְאוּמָה כִּי אִם הַלֶּחֶם אֲשֶׁר הוּא אוֹכֵל וַיְהִי יוֹסֵף יְפֵה תֹּאַר וִיפֵה מַרְאֶה.
(בראשית ל"ט, ו)

*

רבי יהודה הלוי
1441-1075, משורר ופילוסוף בתור הזהב של יהדות ספרד, מגדולי הכותבים היהודיים בימי הביניים ובכלל.

אֲנִי כֹּפֶר לְעֹפֶר קָם בְּלַיִל
לְקוֹל כִּנּוֹר וְעֻגָבִים מְטִיבִים
אֲשֶׁר רָאָה בְיָדִי כּוֹס וְאָמַר
שְׁתֵה מִבֵּין שְׂפָתַי דַּם עֲנָבִים
וְיֵרַח כְּמוֹ יוֹד נִכְתְּבָה עַל
כְּסוּת שַׁחַר בְּמֵימֵי הַזָּהֳבִים.

אֹסְרִי לַגֶּפֶן עירה [עֵירוֹ] וְלַשֹּׂרֵקָה בְּנִי אֲתֹנוֹ כִּבֵּס בַּיַּיִן לְבָשׁוֹ וּבְדַם עֲנָבִים סותה [סוּתוֹ].
(בראשית, מ"ט, י"א)

סוף דבר
לעת עתה:

סוף דבר:

ר' נחמיה אמר משל לאוהבו של מלך שהיה משתקע בטיט עבה. הציץ המלך וראה אותו. אמר ליה עד שאתה משתקע בטיט הלך עמי. הדא הוא דכתיב את האלהים התהלך נח. ולמה אברהם דומה לאוהבו של מלך שראה את המלך מהלך במבואות האפלים. הציץ אוהבו והתחיל מאיר עליו דרך החלון. הציץ המלך וראה אותו. אמר לו עד שאתה מאיר לי דרך חלון, בוא והאר לפני. כך אמר הקדוש ברוך הוא לאברהם עד שתהא מאיר לי מאספוטמיא ומחברותיה בוא והאר לפני בארץ ישראל.
(בראשית רבה ל, י)

תודה לכותביסות ולעוסקים במלאכה ולמגיה בנימין פרנקל.
נתראה בעז"ה בקרוב עם אנתולוגיה על כל חמישה חומשי תורה.
מוזמנים.ות לשלוח עוד טקסטים לאלון ולזיו.